
Ontwerp landschappelijke inpassing perceel

Binnenweg 18 in Nijeholtpade

Opdrachtgever : De heer C. Clous en mw. J. Krol
Datum : 24 juli 2015
Versie : definitief

© Erf en Landschap
Tweede Compagnonsweg 36a
Oudehorne
Tel. 06-19682268
Email : christel@erfenlandschap.nl

Inleiding

Vanaf de begin jaren 80 zijn de heer Clous en mevrouw Krol eigenaar van het erf aan de Binnenweg nummer 18 in Nijeholtpade. Het perceel ten noorden van het erf is in de loop der jaren veranderd in een groene oase met de aanwezigheid van bosschages, solitaire bomen, bomenrijen, een waterpartij en een helofytenfilter. De inrichting past bij de functie van de locatie: Centrum 'De Bron' biedt plek voor groepen bezoekers die gebruik kunnen maken van diverse faciliteiten en verblijfsplekken.

In 2014 is de kavel aan de oostzijde van de locatie aangekocht. Het perceel heeft een oppervlakte van 1,16 hectare. In het voorjaar van 2015 is het perceel ingericht met diverse landschapselementen op basis van een handgemaakte schets van Landschapsbeheer Friesland. De uitvoering van de laatste plannen zijn gestaakt na ontvangst van een brief van de gemeente Weststellingwerf. Al voor aanvang van de werkzaamheden is het gewenst dat diverse meldingen voor inrichting van het perceel worden gedaan. Daarnaast zijn vergunningen nodig voor de nieuwe inrichting van het perceel.

Erf en Landschap is gevraagd om de plannen voor het perceel uit te werken in een landschappelijk inpassingsplan. Een ontwerp met daarbij een beschrijving van de plannen en werkzaamheden op het perceel dienen als basis voor het melden van deze werkzaamheden en het aanvragen van de benodigde vergunningen.

Landschappelijke inpassing met streekeigen beplanting

Bij veranderingen en realisatie van een nieuwe inrichting van een perceel is het belangrijk dat de nieuwe situatie past in het omliggende landschap. Dat betekent dat er een natuurlijke aansluiting plaatsvindt met de omgeving. Met toepassing van streekeigen boom- en struiksoorten kan hieraan voldaan worden. Streekeigen beplanting karakteriseert de aanwezige kenmerken uit de omgeving. Door een variatie toe te passen van inheemse bomen en struiken kan een open en meer gesloten omgeving gecreëerd worden.

Belangrijk is dat een nieuwe inrichting een bijdrage levert aan het landschap. Grovere beplantingslijnen zoals houtsingels en bomenrijen vormen lijnen in het landschap die de structuur van de omgeving kunnen bepalen en versterken.

Nieuwe boom- en struiksoorten die zijn toegepast op het perceel horen thuis in de betreffende omgeving met kenmerken van het gebied, wat resulteert in gekozen bomen die zich thuis voelen op de bestaande grond en om deze reden goed aanslaan. Een variatie aan soorten is gewenst voor planten en dieren. Streekeigen beplanting op een erf heeft tevens een belangrijke natuurfunctie. De beplanting zorgt voor nest-, foerageer- en schuilgelegenheid voor vogels en kleine zoogdieren.

Locatie en omgeving

Het perceel aan de Binnenweg nummer 18 ligt in Zuidoost Friesland, in de gemeente Weststellingwerf. Het aanwezige landschapstype is het landschap van de 'woudontginningen' zoals is benoemd in diverse beleidsnota's en in de Handleiding Schaalvergroting van de gemeente Weststellingwerf. De omgeving wordt gekenmerkt door een kleinschalig coulisselandschap en het besloten karakter, ontstaan vanuit de bouw op zandruggen die als basis dienden voor nieuwe bebouwingslinten. Deze zandruggen zijn langgerekt en lopen parallel aan de beken en rivieren in het gebied zoals de Tsjonger en de Linde, waar Nijberkoop tussenin ligt.

De bebouwingslinten ontstaan voor een groot deel uit (boeren-) erven en de erven bepalen dan ook grotendeels het karakter van de streek. Bebouwing en de daarbij horende beplanting is voornamelijk dwars op het bebouwingslint gelegen en vormen de karakteristieke en herkenbare structuur in het gebied. De erven zijn meestal direct aan de doorgaande weg gelegen. Het erf aan de Binnenweg 18 vormde één van de uitzonderingen. De boerderij was vroeger bereikbaar vanaf de Stellingenweg en vanaf de jaren 90 vanaf de Binnenweg.

Beplanting zorgt voor het kleinschalige landschap met laanbeplanting langs wegen, zo ook langs de Binnenweg, en een afwisseling van natuurlijke houtsingels, houtwallen en boskavels.

Toelichting ontwerp

Bestaande situatie

Het bestaande perceel rondom en ten noorden van het erf is ingericht met veel groene elementen. Dichte beplantingsstructuren zorgen voor een groene omlijsting van het perceel. De aanwezige bosschages, bomenrijen en solitaire bomen zorgen voor een besloten en natuurlijke sfeer. De beplanting zorgt ervoor dat het perceel in diverse ruimten is verdeeld. De ruimten dienen als verblijfsplek voor gasten die de locatie bezoeken. De aanwezige waterpartij met natuurlijke oevers is een rijke aanvulling voor het perceel.

De diversiteit aan beplanting en andere landschapselementen zorgen voor goede omstandigheden voor flora en fauna. Veel vogels, zoogdieren en amfibieën vinden hier een broed- foerageer en verblijfsplek.

Het aangekochte perceel aan de oostzijde heeft een agrarische bestemming en was voorheen in gebruik als grasland. De wens voor dit perceel is het realiseren van een nieuwe inrichting zodat het perceel meer landschappelijke waarde en meer belevingswaarde heeft en daarnaast ook meer kan bieden voor flora en fauna in het gebied. Een deel van de werkzaamheden is reeds uitgevoerd.

Bezoekers van Centrum De Bron hebben de mogelijkheid om een rondwandeling te maken op het nieuwe perceel. De zuidzijde van het perceel is niet toegankelijk voor bezoekers maar enkel ingericht voor privé gebruik. Faciliteiten voor verblijf van bezoekers worden ook in de toekomst alleen aangeboden bij het bestaande perceel en de bestaande accommodatie.

Nieuwe situatie

Op de ontwerp-tekening zijn de nieuwe beplantingsvormen en landschapselementen ingetekend. Deze bijbehorende toelichting beschrijft de nieuwe situatie en hoe deze situatie is en kan worden gerealiseerd.

Opening boswal en nieuwe dam oostzijde bestaande perceel

De oostzijde van het bestaande perceel is begrensd met een brede houtsingel, die bestaat uit diverse soorten inheemse bomen en struiken en groenblijvende beplanting. Binnenin het perceel is vrijwel geen zicht aanwezig naar het omliggende weidelandschap. De wens is aanwezig om meer zichtlijnen en openheid te creëren naar het omliggende landschap. Om deze reden is geadviseerd om een opening te creëren in de bestaande houtsingel. De nieuwe opening zorgt voor een nieuwe belevingswaarde en een verbinding tussen het bestaande en nieuwe perceel.

Vanuit praktisch oogpunt is een opening tevens wenselijk. Met de opening, en daarbij ook een nieuwe dam bij de sloot, ontstaat een nieuwe toegang en een betere bereikbaarheid voor bijvoorbeeld het sloten van aanwezige watergangen of voor maaiwerkzaamheden. De opening/ nieuwe dam heeft een breedte van zes meter. Onder de dam is een nieuwe duiker geplaatst. De duiker zorgt voor een blijvende verbinding tussen de twee ontstane watergangen.

Bomenrij noord- en oostzijde perceel

De oostzijde van het nieuwe perceel is de buitenrand van het totale perceel horend bij Centrum De Bron. Het is wenselijk om deze grens te markeren in het landschap. Met een nieuwe markering langs het perceel worden de kenmerkende noord-zuid lijnen van het landschap geaccentueerd. Deze nieuwe lijnen versterken de aanwezige structuren van het landschap en zorgen voor meer kleinschaligheid in het gebied. Het is niet wenselijk om een dichte beplantingsstructuur te realiseren op locatie. Doorzicht en openheid is hier wenselijk. Om deze reden is een bomenrij geadviseerd op locatie. De bomen staan op

tien meter afstand van elkaar. Op deze manier wordt voldoende doorzicht behouden en wordt een nieuwe groene lijn zichtbaar in het landschap. De bomenrij staat op dezelfde lijn als de bestaande bomenrij aan de overzijde van de Binnenweg.

De noordgrens van het perceel wordt tevens geaccentueerd met een bomenrij. Hier wordt de bomenrij gecombineerd met een struweelhaag. In totaal zijn er 25 bomen aangeplant. De toegepaste soort is zomereik. Deze boom hoort thuis in het aanwezige landschapstype. De eik heeft een prachtige vorm wanneer hij de ruimte krijgt om zich als solitaire boom te ontwikkelen.

Soort boom: zomereik

Struweelhaag noord- en zuidzijde perceel

Voor een mooie groene begrenzing van de noord- en zuidzijde van het perceel zijn struweelhagen aangeplant. De lijnvormige struweelhagen accentueren de vorm van het perceel en bestaan uit opgaande struikvormers die vrij uit kunnen groeien. Struweelhagen zijn landschappelijk waardevolle elementen door toepassing van diverse soorten struikvormers met verschillende bloeitijden en -kleuren. De hagen hebben een hoge natuurwaarde en vormen geschikte leefgebieden voor fauna. De hagen bestaan uit twee rijen bosplantsoen, met een plantafstand van een meter. Diverse soorten bosplantsoen zijn gecombineerd in de hagen.

Soorten struweelhagen: meidoorn, sleedoorn, hondsroos, lijsterbes, hazelaar, Gelderse roos

Paddenpoel

Een rijke aanvulling voor het perceel en voor de omgeving is de aanleg van een paddenpoel. In het verleden was dit element in grotere aantallen aanwezig in de omgeving van Nijeholtpade, maar velen zijn helaas verdwenen uit het landschap, zo blijkt ook uit een recente inventarisatie van Landschapsbeheer Friesland. Poelen in het weiland dienden als drinkplaats voor het vee.

De paddenpoel is een waardevolle plek voor flora en fauna. Door natte omstandigheden bij een poel kunnen andere soorten planten een groeiplaats vinden. De oevers vormen nieuwe biotopen voor flora en fauna. De oevers van de gegraven poel zijn zodanig gegraven dat een flauw talud is ontstaan. In de toekomst kan water daar in het vroege voorjaar snel opwarmen, wat heel gunstig is voor amfibieën.

De poel heeft een lengte van 27 meter en een breedte van 20 meter. Het diepste punt is 1,65 meter. De poel is gerealiseerd op een zonnige locatie. Ook aan de noordoever is een flauw talud aangelegd, omdat de zon hier voornamelijk op schijnt. Er is enkel een poel gegraven. Nieuwe aanplant rondom de poel is niet nodig: beplanting zal zich hier op een natuurlijke wijze vestigen.

Solitaire boom bij paddenpoel

Voor meer diversiteit en beleving op het perceel is het wenselijk om beeldbepalende landschapselementen aan te planten. Op veel plekken in de omgeving van Nijeholtpade zijn beeldbepalende bomen en bomenrijen verdwenen, terwijl deze elementen karakteristiek zijn in het landschap. Het is wenselijk dat het nieuwe perceel is voorzien van een aantal solitaire bomen. Wanneer de bomen voldoende ruimte hebben, kunnen zij zich ontwikkelen tot mooie, beeldbepalende exemplaren. Eén solitaire boom is aangeplant ten zuiden van de paddenpoel.

Soort boom: zwarte els

Fruitboomgaard

Een waardevolle toevoeging voor het nieuwe perceel is een fruitboomgaard. Fruitbomen hebben een hoge waarde als cultuurhistorisch element en zijn nuttig voor mens en dier. Met toepassing van deze bomen ontstaat een mooie en karakteristieke variatie in de beplanting. De locatie biedt ruimte voor een boomgaard van groot formaat. In totaal zijn 24 hoogstam fruitbomen aangeplant. De bomen staan op acht meter afstand van elkaar.

Er is gekozen voor toepassing van oude, cultuurhistorische fruitboomrassen. Het is wenselijk om oude rassen aan te planten omdat deze thuishoren in de betreffende omgeving en door aanplant van deze rassen wordt geholpen om te voorkomen dat oude rassen verdwijnen uit het landschap. Er zijn appels,

peren, pruimen en kersen aangeplant. De bomen zijn van beschermmateriaal voorzien wat vraat van kleinvee en wild voorkomt.

Aan de noordzijde van de fruitboomgaard wordt een houten hekwerk geplaatst.

Solitaire boom noordzijde fruitboomgaard

Andere geschikte plekken voor karakteristieke solitaire bomen zijn aan de noordzijde van de fruitboomgaard. Dit zijn plekken waar nieuwe bomen voldoende ruimte hebben om zich te ontwikkelen tot een mooie en beeldbepalende exemplaren. Een walnoot is een rijke aanvulling voor het erf. De maat van de boom, zeker bij een ouder exemplaar, past goed bij de grootte van het perceel. Eén walnoot is inmiddels aangeplant.

Soort boom: Walnoot

Moestuin

Een ander nieuw element op het perceel is een moestuin. Een moestuin sluit goed aan bij de functie en doeleinden van de locatie. De moestuin is op een zonnige plek aangelegd. De moestuin heeft een totale oppervlakte van +/- 150 m².

Dierenweide

Nabij de woning is een dierenweide aangelegd voor kleinvee. Het hekwerk bestaat grotendeels uit hout, waardoor een natuurlijk aanzicht ontstaat. Tevens is een binnen verblijf voor de dieren geplaatst. Het verblijf heeft een landelijke uitstraling. Het verblijf heeft een oppervlakte van zes m².

Optie tuinkas

Een nieuwe wens voor het erf is de aanschaf van een tuinkas. De kas zal worden gebruikt voor het kweken van fruit en groente. De gewenste maat van de kas is vier meter breed en zes meter lang. Een gewenste en geschikte locatie voor de kas is ten noorden van de dierenweide, bij de moestuin. De kas ontvangt op deze plek voldoende zonlicht wat wenselijk is voor het teeltwerk.

Nieuwe septic tank en leiding

Op de ontwerp-tekening is de locatie van de nieuwe septic tank aangegeven. Dit nieuwe waterzuiveringssysteem is geplaatst om het afvalwater van de privé woning te kunnen zuiveren.

Tevens is een nieuwe waterleiding aangelegd langs de oostgrens van het nieuwe perceel. De leiding loopt door langs de noordzijde van de dierenweide.

Beschrijving boom- en struiksoorten

Boomvormers

- Zomereik (*Quercus robur*)
- Walnoot (*Juglans regia*)
- Zwarte els (*Alnus glutinosa*)

Bosplantsoen/ struikvormers

- Hazelaar (*Corylus avellana*)
- Gelderse roos (*Viburnum opulus*)
- Hondsroos (*Rosa canina*)
- Lijsterbes (*Sorbus aucuparia*)
- Sleedoorn (*Prunus spinosa*)
- Meidoorn (*Crataegus monogyna*)

Hoogstam fruitbomen

- Bramley's Seedling
- Cox's Orange Pippin
- Elstar
- Golden Delicious
- Zoete Kroon
- Dubbele Bellefleur

- Zoete Brederode
- Clapp's Favourite
- Gieser Wildeman
- Conferance
- Kleipeer
- Noord-Hollandse Suikerpeer

- Betuwse Kwets
- Dubbele Boerenwitte
- Monsieur Hatif
- Opal
- Reine Claude d' Althan
- Victoria

- Morel
- Varikse Zwarte
- Udense Spaanse
- Early Rivers
- Hedelfinger Riesenkirsche

bomenrij langs oostzijde perceel

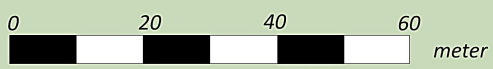

paddenpoel

fruitboomgaard met cultuurhistorische rassen

- bestaande boom
- nieuwe boom
- bestaande struikvormer
- nieuwe struikvormer

Ontwerp perceel Binnenweg 18 Nijholtgade

Project : Landschappelijke inpassing
 Opdrachtgever : Dhr. C. Clous en mw. J. Krol
 Datum : 27 juli 2015
 Schaal : 1:800/ A3 formaat

Christel Snoep
 T: 06-19682268
 E: christel@erfenlandschap.nl
 www.erfenlandschap.nl